

Jozef Israëls te Venetië.

DE SPELERS. (EIGENDOM VAN DEN HEER P. LANGERHUIZEN TE CRAILLOO).

beheersching van de stof die later tot zulke perfectie komen zou als in den schoudermantel van „Als men oud wordt”. Nog iets meer: de levendigheid der figuren en hun teekening. De droomverloren oogen van den speler, — het luisterend geheven kopje van het meisje — dat zijn al de aanduidingen voor wat later het machtigst in zijn kunst op den voorgrond treden zou: het geven van de menschen in hun ontastbaar wezen van droomen en denken, berusten en stil lijden. — Kind van zijn tijd en dus „Romantiker” als al zijn tijdgenooten, begon Israëls — door zijn technische kwaliteiten en de scherpte van het uitbeelden van het innerlijk wezen, een kant uit te gaan die naar het modernere leiden moest. De holheid van gebaar, en het theatrale — al die eigenaardigheden van de romantiek die tevens haar fouten zijn — gaan reeds in de eerste werken van Israëls vergezeld van een streven naar de sobere uitdrukking van het innerlijk leven; eigenschap, die den maker reeds toen boven zijn tijdgenooten verhief.

Het groote doek: „Méditation” daarnaast,

is ook nog een voorbeeld van zijn vroeger minutieus romantisch werk. Een meisjesfiguur met limpide blauwe oogen en sprookjesblond haar, het hoofd op de hand steunend, ligt op zijde, onder donker, schaduwvol loover en staart op het diepblauwe water, dat haast somber in de vochte schaduw ligt. Evenals bij den muzikant, is de compositie nog wat conventioneel en arm van vinding; echter is de houding al wat lossere. Elk blaadje, elk grassprietje is nog eens bijzonder afgewerkt; elk détail, al is het nog zoo overbodig, moet nog tot zijn recht komen, wat vermoeiend werkt. Heel interessant is daarom het daarnaast hangende „Schetsje voor Méditation”, een klein paneel met wat grof opgesmeerde penseelwegen. Onwillekeurig vraagt men zich af hoe de kunstenaar dit met geniale kleuren en tintenschildering neergeveegde schetsje tot zulk een minutieus doek, waar ook de kleuren en tinten zooveel minder harmonisch zijn, kon gaan verwerken. In het schetsje valt een gouden lichtbundel over schouders en armen en gelaat, een tooverachtig mysterisch schijnsel,